

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an **60** coroane. — Pe șase luni **30** coroane. — Pe trei luni **15** coroane.
Ziarul apare **Martie**, **Ioi** și **Sâmbăta**

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Macelarii Nr. 45. — Scrisori nefăurate se refuză. — Articlele nepublicate nu se însoțează.

= Prețul inserțiunilor, după învoala =**Abonamentele și Inserțiunile**

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Macelarii Nr. 45.

Nr. 7563/1919 Ep.

Circulară

către protopresbiterii, parohii și capelași din arhidieceză.

Sinodul arhidiceyan din anul acesta înțând sămăd de dorința preotimii și de greutățile de traiu de astăzi — i-a dat posibilitatea de a-și asigura o pensuție mai bună ceea ce i s-a și adus la cunoaștință prin circularul nostru din 15 luni a. c. Nr. 4022.

După ce până acum numai o parte neînsemnată a preotimii, a cerut să fie primita la fond după statutele modificate atragem de nou atenținea on. preotimii asupra favorurilor ce se ofer membrilor fondului de pensuții prin modificările facute cu privire la statorarea pensuției — cu aceea observare, că cei care doresc a-și asigura drepturile la fond după dispozițiunile cele nouă — să și înainteze cererile Consistorului arhidiceyan până în 31 Decembrie a. c. căci cererile intrate după acest termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiceyan, ca senat episcopal, înținută la 21 Septembrie 1919.

Dr. Ilarion Pușcaru m. p.,
arhim. vicar arhiepiscopal.

Dumitru Coltofeanu m. p.,
secretar consistorial.

Nr. 7221 Bis.

Circulară

către toate oficiale protopresbiterale și parohiale din arhidiceza Transilvaniei.

On. Consiliul Dirigent Român, resortul de culte și instrucție publică cu datul 19 Septembrie a. c. Nr. 12948/919 în scopul de a avea pe deosebit o evidență căt se poate de exactă asupra tuturor datelor, care se referă la starea materială a parohiei și la starea familiară a preotului precum și la ajutoarele primeite dela stat, pe de altă parte a înlesni serviciul de computări la purtarea societăților după legile contabilității de stat în modul cel mai exact cere că să i se dea un prospect compus în ordinea alfabetă a comunelor bisericești, în care pe baza unui formular anume pregătit să se arête la fiecare preot suma tuturor ajutoarelor primeite dela stat, specificate după titlu. Totodată să se dea date exacte despre referințele preotimiei:

Ordinul On. Consiliul Dirigent este de următorul cuprins:

Pentru a avea pe de o parte o evidență căt se poate de exactă, asupra tuturor datelor, care se referă la starea ma-

terială a parohiei și la starea familiară a preotului, precum și la ajutoarele primeite dela stat, pe de altă parte pentru a înlesni serviciul nostru de computări purtarea societăților după legile contabilității de stat în modul cel mai exact, avem onoare a comunica Venerabilui Consistor următoarele:

1. Să ni se trimite un prospect de congruă dela guvernul maghiar de pe anul 1918.

2. La decomptarea ajutoarelor primeite dela stat să se ţină cont de diferenții titl (congruă, cincvenal, ajutor grabnic pe Noemvrie, Decembrie 1918 în sumă de 600 — (sase sute cor.) adăos familial, ajutor de vestinute, adăos extraordinar lunar de scumpete (300) bani de locuință, adăos personal etc. sub care s'a acordat ajutorul; oficiale, cari vor face plătirile, respective Ven. Consistor. să prezinte compeste separate despre fiecare categorie de ajutor arătând la fiecare preot suma ajutorului primit.

3. Un alt prospect compus în ordinea alfabetă a comunelor conform formularelor alăturat sub %. să arete, la fiecare preot suma tuturor ajutoarelor primeite dela stat, specificate după diferenții titl. Ca acest prospect să poată servi de bază clar și exactă la asemănările ajutoarelor în viitor, să se arate în rubrici separate încă următoarele date:

a) Calculația preotului indicându-se apărăt clasele secundare (8 cl. gimnaziale și maturitatea); 3 ani de teologie ca elev ordinari, privatist, diploma de învățător și examen de calificare fără cursuri de teologie în regulă.

b) Datul introducerii în prima parohie (ziua, luna și anul).

c) Numele soției și ai pruncilor, la acești din urmă datul (ziua, luna și anul) nașterii lor.

d) Venitul curat al parohiei. Conspectele se vor trimite până la 1 Decembrie 1919.

Întrucătărea acestui ordin se trimită cu acest circular un prospect, în care sunt a se induce datele despre fiecare preot și capelan. Datele cerute se vor introduce pe baza de acte originale și onorabile oficii protopresbiterale rămân responsabile moralicește și materialicește pentru exactitate și corectitatea acestor date, cari vor servi de bază pentru asemănările de ajutoare pe viitor.

Conspicul se va face în 3 exemplare, dintre care unul se va păstra în arhiva parohială, unul în arhiva protopresbiterală, iar al treilea se va înainta aici pentru folosire și pentru arhiva consistorială.

Fiindcă Onoratul Consiliul Dirigent

a pus termen pentru promovarea acestor conșpete ziaua de 1 Decembrie a. c. Onoratele Oficii protopresbiterale le vor înainta aici până cel mult în 10 Noemvrie a. c. ca consistorul să aibă timpul necesar pentru facerea conșpetului general din întregă arhidiceză pe seama Înalțului Guvern.

Pentru mai bună orientare se însmănu, că la dotajunile dela stat la singurătate titl de dotajunie se pune suma întreagă care s'a dat pe anul 1919. Computată suma întreagă în coroane.

Sibiu, din ședința consistorului arhidicezan ca senat bisericesc, înținută la 17 Septembrie 1919.

Dr. Ilarion Pușcaru m. p.,
vicear arhiepiscopal.

Dumitru Coltofeanu m. p.,
secretar consistorial.

Program de lucru

XI

Intre problemele multe, cari trebuie să ne preocupe, doară cea mai principală, cea mai de căpătere este îngrijirea de tinere, după ce a eșit din școală.

Este etatea cea mai principioasă pentru a forma sufletul viitorului cetățean, sufletul viitorului membru al bisericii și al societății.

Dela 15 până la 20 de ani, vârstă aceasta de 5 ani este până acum neîngrijită în viața poporului nostru. În anii acestia se desvoltă caracterul, în anii aceștia este tinerețul supus îspiteilor de tot soiul, în vârstă aceasta este el fără conducere, fără supraveghere necesară. Și noi nu mai putem rămâne nepăstori, trebuie să facem totul posibil, ca să îndreptăm, să povătuim, să conducem viața sufletească a tinereții.

Și aici noi preotii avem chemarea să luăm inițiativă, și să facem acea, ce credem, că e bine, că e de lipsă să facem.

Să luăm pildă dela popoarele, cu cari locuim, între cari trăim, și să vedem ce fac ele pentru tinereții lor.

Să facem și noi, să împrumutăm ce este bun, căci a împrumută ce e bun, nu este rușine.

Să formăm societăți pentru junime, și în acele societăți să le procurăm hrână sufletească, ocupării plăcute și folositești.

Și asemenea însoțitorii să facem pentru tinerețea de ambele sexe, deosebit pentru băieți, deosebit pentru fetițe.

Asemenea însoțitorii pot avea și statele după modelul celor inițiate în țara Oltului.

Principialul să fie formarea unei biblioteci cu lectură plăcută și folositoare. O sală de lectură bine îngrădită să fie locul, unde se adună junimea. Aici se află preotul, aici se află învățătorul, aici se află oamenii cei mai atenți ai satului, și sub conducerea preotului, cu povătuirea învățătorului sub ochii bâtrânilor satului se face lectură, se discută lucruri folositoare din sfera ocupatiilor economice, se dau în drumări, se debat teme folositoare și se formează sufletul tineretului.

In serile lungi de earnă se în conferințe economice, se formează coruri, se cultivă datinile frumoase din viața popoșului nostru.

Să cultivă datinile frumoase bisericești, se învață în cor cântările liturgice, se învață găsuriile, se introduce tineretul în viața bisericească.

Să cu cătă bucurie cuprindă sufletul primitor al junimiei aceste folositoare disfracții, cari nobilitează inimă, cari formează caracter.

Mă găndesc la datinile noastre cele frumoase, la datinile, care în timpul din urmă, sub curentul primejdiilor al maghiarizării au început să dispare.

Mă găndesc la colindele noastre, mă găndesc la sărbătorile noastre bisericești, cari nu mai au farmecul zilelor din trecut.

Fie-care sărbătoare își avea viersuri său, poesia sa, care o căntă tinerelui în biserică. Avea Crăciunul colindene, multe variante, care de mai cunoscătă, și ca melodie, și ca cuprins bisericesc și național.

O comoră întregă de frumuseți din viața poporului nostru este așezată în co-lindele noastre:

Sub poale de codru verde,
Mittel foc mi se vede.
Dar la cai cîne păzește?
Petru căi potoveză?

O auzim ca colindă sub ferestrele noastre în sara de Crăciun, dară o auzim și în codri Moldovei în o altă variantă.

Sub poale de codru verde
Mittel foc mi se vede.
Mittel și potoliți
Tot de voinici ocolit.

Vine Boboteaza cu umbplatul cu crucea, și cu cântarea: «Agios, Agios» la sfintirea apei la râu. Vine Dumineca florilor cu viersuri:

Veniți cu toți împreună,
Să măplem și noi cunună.

FOIȘOARA

Statutele

societății tinerilor ortodoci români din tracțiul protopresbiteral Făgăraș.

(Fine).

§. 29. Cassarul și controlorul incasează taxele de înscrisire, pedepsele în bani pentru transgresiuni și poartă jurnal despre acestea. Procură la statul parohial cărțile potrivite pentru bibliotecă și orice trebuință a societății ce aparțină cercului lui de activitate, are și îndeplini. — În fiecare an când să facă rajocinul parohiei să cenzurează în comitetul parohial și despre avereia societății.

§. 30. Stegarul poartă orice insigniu al societății și pe acela care a-l griji și predă nou lui aleasă la timpul său.

§. 31. Toți aceștia sunt răspunzători cu onoarelor lor de sfîntenie, cu care au și purta sarcinile. Față de cassar, controlor, stegar, pristav, precum și jude și econom sunt obligațioare cele normate în aceste statute. Transgresiunile făcute de ei încă se pedepsește în același măsură, ca membrii celalăți.

De odrade Inverzite,
Să de stăpîni înfloră.

Premere acesteia Sâmbăta lui Lazar, cu viersuri:

Viană frumos nume
Se poate lăuda'l lume.

Vine săptămâna patimilor cu denile și cu obiceiurile felicitări legate de acestea zile, Rusalele, Zua crucii, și toate sărbătorile mari bisericești, cu cari sunt imprimate frumoase obiceiuri.

Obiceiurile acesteia nu au perit, le mai cunosc încă bâtrânoarea noastră.

Însoțirile tineretului de bună seamă le-ar măntui de perire, și tineretul ar avea teror bogat de a se cultiva, și de a se distraje, de a crește și să se desvolta în spiritul datinelor și obiceiurilor noastre străbune.

Fetele ar forma unione sub conducerea preotesei și sub ea învățătoarei. Să învăță lucruri bune, lucruri folositoare, și fiindcă acumă sântem în România Mare, și am scăpat de molima curentului nouă dușman, să reintroducă pretutindenea frumosul nostru port românesc, care în unele locuri a dispărut cu totul.

O asemenea conducere a tinerimei ar fi adevărată binefacere în sunul popoșului nostru. Preotul pus în fruntea acestei instituții ar îsprăvi adevărată «Apostolie».

Să reformă «Şezătorile» tineretului nostru, cari în multe locuri au degenerat, să încetără un alt duh în tineretul nostru, duhul cel cănat de biserică, duhul temerei de Dumnezeu.

Misiunea aceasta să o luăm asupra noastră noi preotină.

Păstorul cel bun grijeste de mielușei. Să îngrijim și noi de mielușei poporului nostru.

Liceu de fete în Blaj

Bălții nostri aveau până acum, pe lângă atâtate instituite pentru băieți și tineri, și o școală de fete, care, din poporul superioră cu VIII clase, se desfășura, înainte cu o serie de ani, în primări și civili, fiecare cu cîte IV clase. Astăzi, când cătușele robiei politice au căzut, astăzi de către cultură și de educație a tinerelor vîlăstare jină să ridice la grad de licență școală civilă de fete, pe care o susținează altăsă de școală secundară pentru băieți. O înaintare, un progres frumos față de trecut, va să zică,

Fără îndolă, Blajul ca centru școlar, cel mai vechi și între cele mai alesă, avea acea-

§. 32. Este de datorină acestora a-si împlini cu conștientizătate chemarea. În caz de neglijență vor fi destituși și înlocuși.

§. 33. Tinerimea se adună în ședință numai la alegera comitetului. În cazurile de divergențe între membri, neascultare, nesupunere, etc., comitetul parohial are o hotără. Tot sub patronajul comitetului parohial e pusă și societatea.

§. 34. Despre rezultat, despre starea averii, bibliotecii și numărul membrilor, parohul va face comitetului parohial și prin aceasta sinodului parohial un raport amănunțit, luat din ședință anuală de constituire a societății, pe baza raportului cassarului, controlorului și a celorlalți funcționari.

§. 35. Banii societății nu să pot folosi spre alte scopuri straine, ci numai spre scopurile societății, dar și aci numai jumătate din taxele de înscrisire și pedepsă. Ceaalătă jumătate să va depune spre fructificare din caz în caz formănd fondul societății, ale cărui interese încă să pot folosi spre scopurile societății, conform, hotărârii adunărilor anuale a acesteia. În caz de desființare, avereia societății trece în proprietatea bisericii române ortodoxe din sat.

stă datorie față de prestigiul său și față de interesele neamului. Vorba Alttele Sale Principiului Carol: «Blațul a fost și trebuie să fie și poate un strălucit centru de cultură națională, iar folobele pe care le aduce el în acestă privință nu pot să fie unilaterale, ci trebuie să îmbrățișe în precuprirea sale și cultivarea toată morală și spirituală a neamului, cu deosebite acuzații, când femeia cere o participare deplină la toate manifestările vieții».

Blațul trebuie, deci, să și compleczeze numeroșii instituitori sală de educație cu acest lucru, pe care fericița schimbare a împrejurărilor îl fac acum posibil.

Credem că faptul acesta va umplea de bucurie dreaptă toate inimile cari își succesează la nimbul Blajului și îl mai ales ca el să aibă și pe vîctor asemenea binecuvântări înzăruind culturală de-o înălță și bărbătească întrăsgătă.

Rosuștile Blajului nu pot să se încheie cu împlinirea visul nostru măreț. El nu și-a terminat misiunea. Că, ori căte scoli am avea în România Mare, celea din Blaj vor trebui să fie tot ceteasă de pe culme din trecut, în slujba culturii naționale și creașmei, ridicândă la formele ce elecă mai superioare.

Cultivarea fizcelor neamului nostru din acestea părți ale pământului românesc, a fost făcută în marginile unor posibilități majore. Fetele noastre părăsesc acasă în majoritatea săbătreacă celea IV clase ale școalei civile, destul de sporadic IV cursuri ale școalei normale, și chiar acasă în cuprinsul străâmării adăllor părîntiei, aşteptând un mărită întărimplător.

Acum însă viața cere și delă fetele altor orizonturi și site cadre de preoccupări. Prin urmare, o blăză școală civilă nu mai poate să acopere necesitățile de acest ordin ale acelei părți din neamul nostru, care e legată de Blaj cu legăturile tradiției și a ale credinței.

Liceul acesta deschide orizonturi noi și încearcă cu nizunirele de cultivare obținândă a neamului întreg.

Când scriem rândurile de față, liceul de fete a început să funcționeze. Să, o strălucită dovadă de necesitatea lui, e împrejurarea, că aglomerarea la înscrisire a fost atât de mare, încât încă în cîteva zile să înfrângătorulării în cătreve ore toate locurile libere din clasa I—IV au fost umplute, lar în aceeași zi după massă, direcționea la străinătură părîntilor de de parte nă s-a facut altceva decât a tot combinat cum ar puțea să mai strămtoarească barăm unele din multele reflectante.

Mal puțin să s'au înscris pe clasa V licealei, ceeace și firesc, socotind împrejurarea, că la noi fetele cu cl. IV civili erau deprinse să-si încheie educația școlară. E nădejde însă că se va împopula și acasă clasă, mai ales că părîntii abia acum, târziu, au putut să ale că în Blaj să deschisă liceu de fete.

Vom avea ocazia, credem, să înregistram multe lucruri frumoase în legătură cu acest nou focular de cultură al Blajului.

(Unirea).

A. L.

§. 36. În casul când societatea să va abandona scopul precisat în statut și s'ar periclită statul sau membrii ei, guvernul român va putea suspenda îndată activitatea ei și a îndrumă la observarea strictă a statutelor sub pedeapsă de desființare.

Din ședința conferinței preoțești a tracătilor Făgăraș, jină în Sâmbăta superioară apuseană, la ruinele mănăstirii lui Brâncoveanu Constantin, la 18 Aprilie 1913.

Nicolae Borzea
protoiereas.

Vințențiu Pop
notar conf.

Nr. 11754 Bis. 1913.

APROBAT!

Sibiul, din ședința consistorului arhidiocezan ca senat bisericesc, jină la 1 Octombrie 1913.

Dr. Pugariu Dr. George Proca
vicear arhiereu secretar.

Regatul României, Consiliul Dirigent Re-sorțul afacerilor interne. Nr. 7584/I. 1919.

SE APROBĂ

P. seful de resort.

P. seful de secție.

Dragits m. p.

Zaharie m. p.

p. secretar general.

comisar de secție.

Marele congres preoțesc

Ziua I.

După congresele parțiale ce s-au înținut peste mulți, s-a deschis eri în Capitală congresul preoților ortodocși de pretutindeni. Ideea acestui congres se agăta de mai mulți ani în rândurile clericilor noștri, fără să se fi putut înfăptu până acum din pricină că în cercurile superioare era privită ca o idee aproape revoluționară. Epoca de democrație, pe care începem să trăim, a înfrânt convinerile reacționare și le-a îndepărtat să primească spiritul cel nou în care fiecare colectivitate socială are dreptul să decidă în cheamă ce o privesc. În realizarea congresului bisericesc ar trebui să fie remarcabil entuziasmul tenace cu care părintele C. Nazarie, profesor universitar, a întreprins ideea aceasta și a dus-o la capăt.

Aspect general

După Teaderul lui Mitropolitul, sala Ateneului se populează de congresenii veniți de la tulenți. Sună preoții din jara vechi, din Ardeal, din Bucovina și Basarabia. Sub cupola acesteia, care de obicei adăpostea aria și uneori științele, se adună acum credincioșii, aici părăgiți a vîții suflarește. E impresionant aspectul acestor se și grav al adunării preoților. În care negru uniformelor domnia. Ici colo, hărțile albe și largi adaugă o noli de parihială și de seninătate remasă. Preoții tineri arată emoție și nerăbdare pentru lucrurile mari în numele cărora s-au adunat, hoțărăți să înmolosă stările de lucru invectite. Congresul și preoțesci cu o munăță de indpendență față de însăși autoritățile superioare bisericești. Totuși sunt de față și trei arhiepsi: P. S. Bartolomeu Băsăcanul, Eughenie Peteșeanul și Platон Ploeteanul — semn că această mișcare colectivă este răsunet și apărată în însăși clerul superior.

Biuroul

La orele 10 a. m. Părintele C. Nazarie deschide congresul cu o entuziasă cuvântare. De General Lupașcu, ministru Culeților declară că vine în mijlocul preoților reprezentând legătura dintre spăluță și credință prin care să se susțină numele nostru. Se face apel la alegerile biuroului. Sună propună și acordul: președinte Econ. C. Nazarie, vicepreședinte V. Satu, primopoposul Bragovici, pr. Chirilov din Iamali și pr. I. Tinco din Iași, precum și capte secretari Vorbești, deschind seria cu cuvântările, părintele C. Nazarie.

De Cezar Pascu salută congresul în numele consiliului comună.

Părintele V. Satu mulțumeste călduroș pentru alegerie, vorbește de suferințele preoților ardeleni, recunoaște cu elogii datorile imprimile de preoți regăniți și face un înimou spel la solidaritatea frâțească. Noi, clericii ardeleni, zice cuvântătorul, vă dăm totă dragostea noastră și că să ne daiți totă dragostea voastră și astfel unicul să facem o Românie fare pe temelia credinței.

Părintele Chirilov, în gălăză molodovenesc își mărturisește cu frumoase figuri de stil fericea că și preții basarabeni fac parte din sarea pământului românesc întregit și liber.

Părintele V. Zaharovachi, salută congresul în numele pământului clasic al lui Ștefan cel Mare: Bucovina.

Se simță, în același timp, telegrama regelui și tuturor episcopilor României Mari. O telegramă de la admiralul dñi N. Iorga, istoricul și susținătorul bisericii străbune. Dñi S. Mehedini care și de față, și obiectul unor vîl manifestări de simpatie și recunoaștere a muncii sale pentru ridicarea bisericii.

Să pomenește numele omenirilor de știință caruia luptă pentru prestigiu credință, cum este Dñi A. C. Cuza. Un preot propus să se aducă mulțumiri tuturor foșilor miniștri de Culte. Pro-puneră sărmănește murmur de protestare.

Vorbesc preoțul St. Iordănescu din Ploiești pomenind jernica preoților și teologilor în răsboiu de desorobire.

Dna Alăxandrina Canafacuzino în calitate de președintă a Soc. ortodoxe aduce salutul fel-mișilor români.

Mulțumesc părintele C. Nazarie.

Cu coruri execute de întreaga asistență și sfârșit entuziasmată sădinește de dimineață.

Sedinta de după ameazi

Sedinta de după ameazi și consacrată cheamării autonomiei bisericești. Referenți sunt preoții D. Furtuna și Vasile Radu.

Părintele D. Furtuna și preoții o reciprocitate de concurs între stat și biserică, în cadrul acestor raporturi cere o autonomie prin care înțelege posibilitatea materială și morală de a înfăptui idealul creștin. În fizarea acestui tonomiu trebuie să nu conducem de spiritul tradițional al trecutului bisericesc. Chirilarii să se sprijine pe cleric, iar acela, pe popor, înținând împreună eforile bisericești ale căror fonduri să fie controlate de Casa Bisericii fără a putea fi secularizate. Pentru îndeplinirea auto-nomiei trebuie condacțiorii luminați și solidariați în corpul preoțesc. Cere un consistoriu episcopal la Bacovina și Ardeal, inamovibil, cu putere administrativă și juridică și un consiliu permanent preoțesc la Casa Bisericii cum este unul similar al corpului didactic.

Părintele Vasile Radu constată că până acum Biserica nu a avut o autonomie. Politica a dominat și Chirilarii, obligați față de particula sustinătoare, nu puteau avea libertate de acțiune. Propune o mere reformă prin cultură a clerului inferior, care săngura forță dominantă în biserică, să-l aleagă singur chirilarii după merită morală, științifică și un program de acțiune. Consistoriul superior bisericesc să fie alcătuit din aleșii clerului, confirmăți de minister numai după majoritatea rolurilor lor nu după calecul politice. Casa Bisericii să creeze un fond de studii în străinătate, pentru crearea unei linii de teologie și științe teologice pe care n-o avem astăzi. Preoțimia să aibă un control discreționar asupra Casei Bisericii.

Părintele C. Nazarie socotește că autonomia bisericii a existat totdeauna și discuții trebuie mărginită numai la prezarea raporturilor dintr-biserici și stat.

Pr. Toma Chiriluță, combătând exclusivismul, pr. V. Radu, cere participarea poporului la administrația bisericească.

Urmează preoții C. Dumitrescu, N. Băneșteanu, Petrovanu, Dominic Ionescu, Georgescu, G. Cotescu, I. D. Petrescu și alții care exprimă păreri fragmentare și foarte desecante unele de altele. Chestiunea autonomiei rămâne încă neîmărită și deci nerezolvată. Discuțiile preoților dintrui dovedesc deocamdată entuziasmul și un dor vag încă, de schimbare și înlocuire a stărilor de azi.

În cursul desbatelerilor, apar în sălă părintele Ilie Dălanu, protopopul greco-ortodox al Clujului, care îi salută părintele Nazarie. Într-o cădă și pitorească vorbite, părintele Dălanu accentuază, în aplașe frenetică nevoie de unire a bisericilor române, și aduce salutul unităților cu Roma.

Stirile zilei

Deputați congresuali. În diocesa Aradului la părțile de sub jurisdicție Consistoriul din Oradea-mare s'a său ale următorii deputați congresuali și anume:

I. Din cler, în cercul Oradea-Pesta: Roman Ciocorogiu, protosincol, vicar episcop, în Oradea-mare.

In cercul Tinca-Belu: Nicolae Rocsin, protopresb., în Michereciu.

In cercul Belu-Vașcău: Adrian Desseanu, protopresb., în Vașcău.

II. Mirenii, în cercul Oradea-mare: Dr. Aurel Lazar, avocat în Oradea-Mare.

In cercul Pesta: Dr. Dimitrie Mangra, avocat în O Adare mare.

In cercul Tinca: Dr. George Rocsin, av. în Oradea mare.

In cercul Belin: Dr. Nicolae Zigre, prefect Orășii-mari.

In cercul Beluș: Dr. A. Ciavici, prim-pretor în Beluș.

In cercul Vașcău: Dr. Oavril Cosma, adv. în Beluș.

In ziua de St. Maria a. c. studenții din comuna Grid au ridicat o cruce întru amintirea celor 27 eroi români căzuți în luptă pentru patrie pe câmpul sumnătorul comun în toamna anului 1916. Dinti diferoi locuri au fost adunate osămintele, așezându-se într-un mormânt comun. La mormânt s'a săvârșit un parastas de către preoții locului la care au luat parte întreg poporul din comună. Teologul Z. Boeriu și Invățătorul P. Boeriu, au rostit căte o cuvântare ocasională. Mormântul a fost impodobit cu flori de Dăoarele Boeriu.

Necrolog. Josif Oncioiu, șef-contabil și procurorul filialei "Albină" din Brașov, a început din vîrstă la 21 Septembrie a. c., în etate de 52 de ani.

A servit institutul "Albină" cu zel, priceput și devotament timp de 33 de ani, mai înaintă la centrală și pe urmă la filială. Odihnește în pace!

Pagubele Bancii Austro-Ungare în Ungaria bolșevistă sunt evaluate de guvernul bancher Baron Wimmer cu aproape 2 miliarde. Camă la atât se urcă datoria Centralei din Budapesta, datorie, ce a disperat cu desfășurările până la ultima bancetură. Din rezervul metalic de 70 milioane lipsește 3 milioane. Partea salvată se află la loc sigur.

Banci săsești în București. Companiile noastre săsești au organizat o serie economic-financiar în România Mare. La 20 Sept. a. c. au dat finanță în București unei societăți anonime, prima bancă săsească în capitală, cu capital de Leu 5 milioane, care poate fi sporit la 15 milioane Lei. Firma nouă societății este "Transylvania" bancă pentru industrie și comerț și pentru subscripția capitalului se face cea mai intensă propagandă, atât în vechiul regat, cât și la noi. Noua societate va înființa și sucursale în centrele industriale și comerciale mai importante din Ardeal.

Datoria de stat a României se creștează actualmente cu 12.000 milioane Lei. A ea a fost la 1914 de 16.000 milioane Lei. La suma aceasta s'adus: împrumutul național din 1916 cu 400 milioane Lei; împrumutul contractate la aliați în cursul răsboiului 1500 milioane; împrumutul Uniții din 1919 cu 700 milioane și împrumutul statului la "Banca Națională" 2300 milioane. Lângă sumele acestea se mai adaugă: 300 milioane pentru diferența cumpărării de laiaj în anul curent; 1000 milioane pentru refacerea căilor de comunicație și 3000 milioane pentru luarea imperiului și teritoriile aliate.

Al 2-lea econom înăuntru și fost dascăl pantru filitori meseriași din Fereedea. Familia fostului invățător și actual cantor din Fereedea, Androne Blaga și pierdut în scurtul timp de 1 an pe unde fișă Lina și măr. Rosu, decedă în Octombrie 1917, și pe moarte fiul Simion, decedat în Octombrie 1918. În răsboiul din Italia, numai caleva zile înainte de izbucnirea revoluției, Andron Blaga și soția sa Raveca n. Lădrăuțiu, spore și să în dureaza nemărginită oarecare măngâiere, din agonizarea lor Jertfă. În amintirea bărbatilor lor copii pomeniți, sumă de 102 cor, ce să se servise de tezaurul "Legatul Androne Blaga și soția sa Raveca n. Lădrăuțiu" pentru împărtirea de durată de Crăciun și răsători săraci. Legatul va spori din diametru fel de fel și să atâșează la "Fondul Ion Vîsa" ce are același scop. La împărțirea darurilor vor avea întăritate copiii născuți în Fereedea. Pe urmă așteptă să treacă cincisprezeci, împlorind odihnă liniștită multă murea de vreme, dintre noi și măngâierele celor loviți de soarte, aduce caide mulțumire pentru comitetul Reuniunii meseriașilor săbieni: Victor Tordășianu, președint, Ștefan Duca, notar.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 (Modificată)

I. Vor fi considerați ca infractori:

I. Acei cari său rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc., vor comunica, colporta comentia. In orce chip, știri fie adevărate, fie înmaginare, sau păreri relative la operațiunile de răsboi, situații și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice cheștiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va juudeca și condamna de pretoři în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când raptele de mai sus se vor fi săvârșiti în scop de a spiona, sau trăda, se aplică pedepsile prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de răsboi.

„CASSA DE PĂSTRARE ÎN MERCUREA”,
sociedade pe acțiuni.

Nr. 612/1919

(297) 1-3

Nr. 272/1919.

(266) 2-3

Convocare.

Dominii actionari ai institutului «Cassa de păstrare în Mercurea» societate pe acțiuni, se convoca prin aceasta la

Adunarea generală extraordinară

care se va ține *Mercuri* în 5 Noemvrie st. n. 1919 la 10 ore a. m. în locului institutului din Mercurea cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale extraordinare.

2. Modificarea §-lui 24 din statut.

Intrucții nu va fi de făț, respective reprezentanți recerut de acționari la adunarea generală extraordinară din 5 Noemvrie st. n. a. c. în sensul §-lui 20 din statutul societății, adunarea generală extraordinară se va ține la 14 Noemvrie st. n. a. c. cu aceeași ordine de zi, la timpul și locul indicat.

Dominii acționari, care doresc a lăsa parte la această adunare generală extraordinară sunt rugați să-și depună la timp la cassa institutului, sau la vreunul din instituțiile financiare membru la «Solidaritatea» ori la vre-un institut din vecinătate română, actiile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora, pe care li se rezintă, precum și documentele de plenipotenția.

Mercurea, din ședința direcției finanțării la 2 Octombrie 1919.

(323) 1-1

Direcție.

Nr. 192/1919

(286) 2-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa II (a două *Buduș* cu filiale *Bogdău* și *Orheiu*, în protopresbiteratul Bistriței se scrie concurs cu termen de 30 de zile della prima publicare în «Telegraful Român».

Emoulamentele imprenute cu acest post sunt cele făsionate în coala B. pentru întregirea din partea statului a venitului preoților locuință corăspunzătoare și porfune canonice.

Reflectanții la această postă își vor înainta cererile susținute cu documentele de lipsă oficiului protopresb., a Bistriței în termenul deschis și cu observarea dispozițiilor regulamentare se pot învrea Dumineca sau sărbătoare prezenta și în parohie, la biserică, spre a cănta, a predica și eventual a celebra.

Bistrița, (27 August) 9 Sept. 1919.

Oficial protopresb. ort. român a Bistriței în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Gregoriu Pleșosu,
protoprop.

Nr. 565/1919

(279) 2-3

Concurs

Pentru întregirea postului de al treilea învățătorul dela școală confesională gr. or. română din Poieni protopresbiteral gr. or. al Avrigului se publică concurs cu termenul de 15 zile della prima publicare în «Tel. Rom.»

Emoulamentele imprenute cu acest post sunt cele prescrise de lege și anume 600 coroane anual din cassa bisericii iară restul din ajutorul dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de învățător să-și substanțiază cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului în Avrig (posta Avrig județul Sibiu) până la terminalul sus-îndicat având a se prezenta în vre-o Dumineacă sau sărbătoare în comună spre a face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrig, 27 August 1919.

Oficial protopresbiteral gr. or. al Avrigului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ivan Cădenă,
protoprop.

Nr. 612/1919

(297) 1-3

Nr. 272/1919.

(266) 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III-a *Sâlcău*, protopresbiteratul Târnava, se scrie concurs cu termen de 30 zile della prima publicare în «Telegraful Român».

Emoulamentele sunt cele cuprinse în coala B. dela congrău.

Concurenții să-și trimîndă cererile instruite conform normelor din vigoare, în terminalul subsemnatului oficiu protopresbiteral ort. rom. al tracăului Târnava, în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Nr. 633/1919. (298) 1-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățător la școalele confesionale din comunele subsemnante se publică concurs cu termen de 20 zile della prima publicare în «Telegraful Român».

1. *Lăslău român*: a) sala dela comuna bisericăscă 600 cor. restul dela stat, b) cvarțier în edificiul școalei, c) grădină ½ jugăr catastral.

2. *Sâlcău*, sala dela comuna bisericăscă 600 cor. între care se cuprind agra, iar restul dela stat.

Concurenții să-și înainteze rugările instruite după normele din vigoare la oficiul protopresbiteral al tracăului Târnava, în Cetatea de bătăluță până la terminalul indicat.

Cetatea de bătăluță, 20 Septembrie 1919.

Oficial protopresbiteral ort. român al tracăului Târnava, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Nr. 270/1919. (268) 2-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante, de învățători dela școalele noastre confesionale, din parohiile: *Băjeni*—*Cris*, *Blajeni*—*Grosuri*, *Blajeni*—*Plai*, *Buzău* de sus (al 2-lea post) *Buzăsteani*—*Jos*, *Calea*, *Crăciunegi*, *Crișor*, *Herteag* de Jos (2 posturi), *Luncioiu* de sus, *Moeciu* și *Padele* protopopiatul *Zarand* — se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emoulamentele imprenute cu aceste posturi sunt:

1. Salariul prescris de lege, cu toate adăugările sistematice.

2. Cuantum în natură și bani de cvarțier conform legii.

Cel ales e dator Dumineacă și în sârbători să ducă elevii la biserică și a cănta cu ei el- tigia, de asemenea, are datoria de a pro- vedea și școala de repetiție.

Doritorii, de a ocupa aceste posturi să-și înainteze în terminalul deschis cererile instruite cu documentele cerute, de lege subsemnatului oficiu protopresbiteral având a se prezenta și în parohie spre a-ll-a cunoaște și poporul.

Oficial protopresbiteral ort. or. al Zarandului, *Brad*, la 5/23 August, 1919.

Pomponiu Piso
adm. protopop.

Nr. 360/1919 A. d. pp. (295) 2-3

Anunt

Tribunalul Sibiu publică, cumă **Dr. Nicolae Cristea**, notar public cu sediul Sibiu și-a deschis biroul în strada Cisnădie Nr. 31 alături de notarul public în funcție.

Sibiu, la 1 Octombrie 1919.

(322) 2-2 Din ședința tribunalului.

Cenzurat prin: Sublocot. Bucur.

Redactor responsabil: Mateiu Voileanu.

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător din comuna bis. *Ponor*, protopresbiteratul Lupșei, se scrie concurs cu termen de 30 zile della prima inserare în «Telegraful Român».

Emoulamentele: *Salix* în bani 600 cor. reluat de grădină 20 cor. reluat de lenne și locuință în natură. Restul până la sumele prescrise de lege se plătește din ajutorul de stat avut și până aci.

Alesul învățător propune și religia și conduce în Dumineci și sărbători elevii în corpore la biserică și căntă cu ei răspunsurile liturgice. Concurențe, cu toate documentele prescrise, se trimite oficiului protopresbiteral subscrizor. Concurenții în vre-o Dumineacă ori sărbătoare se prezinte și la biserică, spre a cănta și a face cunoștință și cu poporul.

Opreniș (Bala—Arles), 20 August 1919.

Oficial protopresbiteral gr.-or. român al Lupșei, în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Găin
protopresbiter.

(273) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de el. III *Starovău*, cu îlla Prie din protopopiatul Unguraș, se publică concurs cu termen de 30 zile della prima publicare în «Telegraful Român».

Emoulamentele imprenute cu acest post de paroh sunt de lângă ștolele uzurate în acest an, cu un ¼ mierță de cuciuc și o zi de lucru dela fiecare casă, precum și întregirea salarului dela stat.

Rugările de concurs dimpreună cu documentele prescrise să se trimită în terminalul deschis subscrizor, iar concurenții pe lângă observarea restricțiilor din Regulamentul pentru parohi să vor înținde să înainteze alegătorilor pentru a căntă resp. a oficiu și a cuvântă și a face cunoștință cu poporul.

Unguraș, 10/23 August 1919.

În conțelegere cu comitetul parohial din Starovău.

Ioni Chihiritan
adm. protopop.

(295) 2-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători la școalele confesionale din mai jos însemnatate comune, prin acestea se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. *Butești* cu salar de 600 cor. dela popor ¼ jug. grădină de legume cultivată, cvarțier liber în edificiul școalei și 2 stângini de lemne din cari se va încliza și sala de învățământ. Intregirea salarului la suma recerută se va cere dela stat.

2. *Cara* cu salar de 600 cor. dela popor 200 cor. ajutor dela conistor, cvarțier liber în edificiul școalei și 1 jug. de grădină cultivată, restul salarului se va întregi cu ajutorul dela stat.

3. *Sebeșug-mare* - a II-lea post de învățător, cu salar de 300 cor. dela popor și 300 cor. dela conistor. Reluat de cvarțier 50 cor. și 20 cor. pentru grădină de legume. Intregirea salarului se va exaspera dela stat.

Doritorii de-a ocupa vre unu din acestea posturi au și asternere supuile de concurs în terminalul susindicat fiind instruite conform normelor în vigoare.

Ciuj, la 16 August 1919.

Oficial protopresbiteral rom. gr. or. în conțelegere cu comitetul parohiale.

Tuliu Rosescu
protopresbiter.

(295) 2-3

Doi băieți

cu școală românească și deplin sănătos și se primește imediat ca elevi în Tipografia arhidiecezană din Sibiu.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.